

Халқ сўзи

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

2024 йил – ЁШЛАР ВА БИЗНЕСНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2024 йил 16 апрель, № 73 (8696)

Сешанба

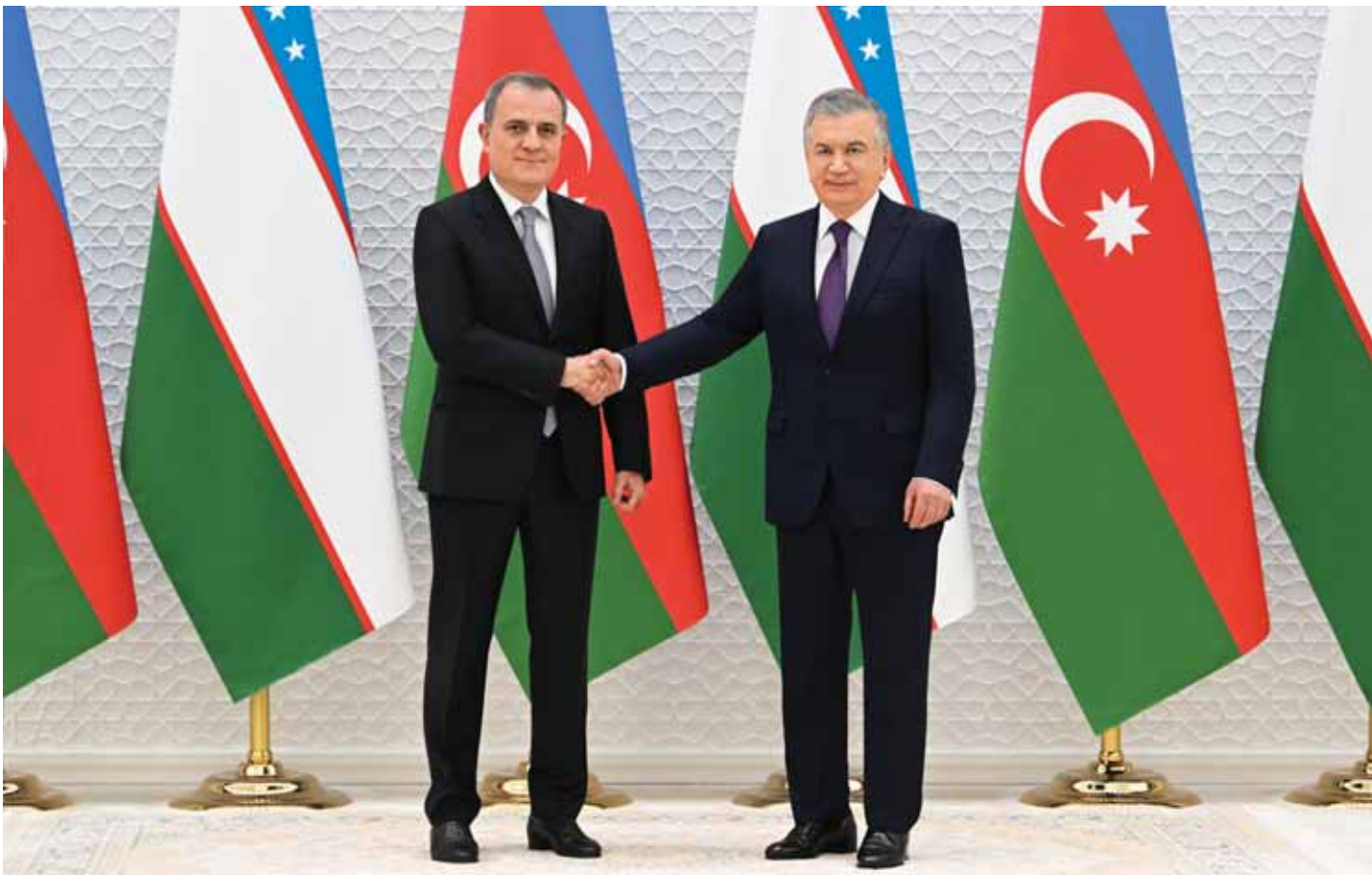
Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни
телефонингиз орқали сканер қилинг.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ – КЎРФАЗ АРАБ ДАВЛАТЛАРИ:

ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 15 апрель куни «Марказий Осиё – Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши» стратегик мулоқоти ташқи ишлар вазирларининг иккинчи учрашуви доирасида мамлакатимизга келган Туркменистон Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар вазири Рашид Мередов, Қатар Давлати Бош вазири, ташқи ишлар вазири шайх Мухаммад бин Абдурахмон Ол Соний бошчилигидаги делегация, Саудия Арабистони ташқи ишлар вазири шаҳзода Файсал бин Фархон Ол Сауд, Ўмон Султонлиги ташқи ишлар вазири Бадр бин Ҳамад ал-Бусайдий бошчилигидаги делегация, Кувайт Давлати ташқи ишлар вазири Абдулла ал-Яҳё бошчилигидаги делегация, Баҳрайн Подшоҳлиги ташқи ишлар вазири Абдуллатиф бин Рашид ал-Заяний бошчилигидаги делегация, Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилма вазири Сухайл ал-Мазруий бошчилигидаги делегация, Озарбайжон Республикаси ташқи ишлар вазири Жайхун Байрамов ва Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши бош котиби Жасим бин Мухаммад ал-Будайвийни қабул қилди.

Туркменистон Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар вазири Рашид Мередов суҳбат аввалида давлатимиз раҳбарига Туркменистон Президенти Сердар Бердимухамедов ва Туркман халқининг миллий етакчиси, Халқ Маслаҳати Раиси Гурбангули Бердимухамедовнинг саломи ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Ўзбекистон билан Туркменистон ўртасидаги дўстлик, яхши қўшничилик ва чуқурлашган стратегик шериклик муносабатларини янада ривожлантиришнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди.

Ўзаро товар айирбошлаш ўсаётгани алоҳида мамнуният билан қайд этилди. “Шовот — Тошовуз” савдо зонаси ташкил этилмоқда. Саноат кооперацияси, энергетика, транспорт ва ло-

механизмларини тезроқ яратиш муҳимлиги қайд этилди.

Трансафғон темир йўлини қуриш лойиҳасини амалга оширишни жадаллаштириш масалалари кўриб чиқилди.

Минтақавий кун тартибидаги масалалар, шу жумладан, Яқин Шарқдаги вазиятнинг жиддий кескинлашаётгани юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Саудия Арабистони ташқи ишлар вазири шаҳзода Файсал бин Фархон Ол Сауд Ўзбекистон етакчисига Подшоҳ Салмон бин Абдулазиз Ол Сауд ва Валиаҳд, Бош вазир Мухаммад бин Салмон Ол Сауднинг самимий саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Ўзбекистон билан Саудия Арабистони ўртасидаги кўп қиррали муносабатларни ва кенг қўламли

фелини кенгайтириш муҳим экани қайд этилди.

Банк соҳасини ривожлантириш, рақамли технологиялар, энергетика, саноат, қишлоқ хўжалиги, таълим каби устувор йўналишларда янги лойиҳа ва дастурларни амалга ошириш тақлиф қилинди.

Ўзаро мулоқотларни ва ҳамкорликнинг институционал механизмларини фаоллаштириш — сиёсий маслаҳатлашувлар, Ҳукуматлараро комиссия йиғилишлари, бизнес форумлари ва кургазмаларни мунтазам ўтказиб бориш зарурлиги таъкидланди.

Минтақавий, шу жумладан, 2011 йилги Ашхобод қелишувлари доирасидаги ҳамкорлик масалалари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Кувайт Давлати ташқи ишлар вазири Абдулла ал-Яҳё Ўзбекистон етакчисига

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик, банк-молия, автомобиль ва темир йўллари қурилиши, энергетика инфратузилмасини модернизация қилиш ва бошқа устувор йўналишлардаги дастур ва лойиҳаларни илгари суриш учун катта салоҳият ва кенг имкониятлар мавжудлиги таъкидланди.

Шу мақсадда жорий йилда қўшма Ҳукуматлараро қўмитанинг илк йиғилишини ўтказиш ҳамда Ўзбекистон ва Баҳрайн етакчи компаниялари вакиллари иштирокида Ишбилармонлар кенгашини таъсис этиш режалаштирилган.

Халқаро кун тартиби, шу жумладан, хавфсизликка замонавий таҳдидларга қарши курашиш масалалари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Ўзбекистон етакчиси Баҳрайн ташқи ишлар вазири кўпгў ёши билан муборакбод этиб, унга

Озарбайжон Республикаси ташқи ишлар вазири Жайхун Байрамов учрашув аввалида давлатимиз раҳбарига Озарбайжон Президенти Илҳом Алиевнинг саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Ўзбекистон — Озарбайжон стратегик шериклик муносабатлари ва кўп қиррали ҳамкорлигини янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Олий даражадаги қелишувларни амалга ошириш ҳамда ҳамкорликнинг 10 та янги йўналиши бўйича истиқболли лойиҳалар портфелини шакллантиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Мунтазам ва самарали мулоқотлар туфайли икки томонлама муносабатлар сифат жиҳатдан янги даражага чиққани, амалий мазмун билан бойигани мамнуният ила қайд этилди.

гистика, қишлоқ хўжалиги соҳаларида ўзаро манфаатли ҳамкорлик давом этмоқда.

Худудлараро алоқалар ва маданий-гуманитар алоқаларини кенгайтириш. Жорий йилда Ўзбекистонда шоир Махтумқули Фирорий таваллудининг 300 йиллиги муносабати билан қатор тадбирлар ўтказилди.

Бўлажак олий даражадаги учрашувларга тайёргарлик доирасида кўп қиррали шерикликнинг янги кун тартибининг шакллантириш масалалари алоҳида эътибор қаратилди.

Минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Қатар Бош вазири Мухаммад Ол Соний Ўзбекистон етакчисига Қатар Амири Тамим бин Ҳамад Ол Сонийнинг саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Икки томонлама ҳамкорликни, энг аввало, савдо-иқтисодиёт, инвестиция ва транспорт-коммуникация соҳаларида янада кенгайтиришнинг долзарб масалалари муҳокама қилинди.

Давлатимиз раҳбари сиёсий мулоқот жадал тус олгани, Ўзаро савдо ва инвестициялар ҳажми фаол ошаётганини мамнуният билан қайд этди.

Қатарнинг етакчи компаниялари иштирокида йирик инвестиция лойиҳалари амалга оширилмоқда. Маданий-гуманитар тадбирлар ўтказилмоқда. Октябр ойида Ўзбекистонда Қатар маданияти ҳафталиги бўлиб ўтди.

Қўшма инвестиция лойиҳаларини илгари суриш, уларни молиявий қўллаб-қувватлашнинг самарали

шериклики олий даражада эришилган қелишувларни амалга ошириш нуктаи назаридан янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Бугунги кунда турли даражаларда фаол мулоқотлар ва делегацияларнинг ўзаро таширфлари давом этмоқда. Ўзаро савдо ҳажми, қўшма корхоналар ва авиақатновлар сони ошиб бормоқда.

“Яшил” энергетика, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш, транспорт инфратузилмасини модернизация қилиш, IT ва бошқа устувор соҳаларда кооперация лойиҳалари бошланган.

Бўлажак тадбирлар, шу жумладан, 2025 йилда ўтказиладиган “Марказий Осиё — Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши” мулоқотининг иккинчи саммитига пухта тайёргарлик қуриш масалалари алоҳида эътибор қаратилди.

Бундан ташқари, минтақавий кун тартибидаги бошқа масалалар, хусусан, Афғонистондаги вазият ва Фаластин муаммосини тинч йўл билан ҳал этиш юзасидан фикр алмашилди.

Ўмон Султонлиги ташқи ишлар вазири Бадр бин Ҳамад ал-Бусайдий давлатимиз раҳбарига Ўмон Султони Ҳайсам бин Ториқ Ол Саиднинг самимий саломини ва тилаklarини етказди.

Икки мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтириш, энг аввало, савдо-иқтисодий ва инвестициявий соҳалардаги салоҳиятни самарали рўёбга чиқариш масалалари кўриб чиқилди.

Ўзбекистонда фаолият юритаётган қўшма инвестиция компаниясининг лойиҳалар порт-

Кувайт Амири шайх Мишғал ас-Сабохнинг самимий саломини ва тилаklarини етказди.

Икки мамлакат ўртасидаги конструктив сиёсий мулоқотни давом эттириш, савдо-иқтисодий, молия-инвестициявий ва гуманитар ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Ўзаро таширфларни фаоллаштириш, маданий ва туризм алоқаларини янада кенгайтириш амалга ошириш, етакчи компаниялар иштирокида, шу жумладан, Кувайт араб иқтисодий тараққиёт фонди билан яқин ҳамкорлик доирасида ҳамда Кувайт инвестиция агентлиги билан самарали шериклики йўлга қўйиш орқали устувор тармоқлардаги инвестиция лойиҳаларини илгари суриш зарурлиги қайд этилди.

Яқин фурсатда икки томонлама сиёсий маслаҳатлашувлар, қўшма Ҳукуматлараро комиссиянинг биринчи йиғилиши ва бизнес форумини ўтказиш муҳим экани таъкидланди.

Минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Баҳрайн Подшоҳлиги ташқи ишлар вазири Абдуллатиф бин Рашид ал-Заяний давлатимиз раҳбарига Подшоҳ Ҳамад бин Исо Ал-Халифанинг саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Ўзбекистон билан Баҳрайн ўртасидаги кўп қиррали шериклики янада ривожлантириш ва кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Сиёсий мулоқотни фаоллаштириш ҳамда сиёсий маслаҳатлашувлар механизмининг тез фурсатда ишга тушириш муҳимлиги қайд этилди.

муштаҳкам соғлиқ ва катта муваффақиятлар тилади.

Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилма вазири Сухайл ал-Мазруий учрашув аввалида давлатимиз раҳбарига БАА Президенти Шайх Мухаммад Ол Наҳаён, вице-президенти, Бош вазири, Дубай амири Шайх Мухаммад Ол Мактум, вице-президенти Шайх Мансур Ол Наҳаён ва Абу-Даби амирлиги Валиаҳди Шайх Ҳолид Ол Наҳаённинг саломини ва энг эзгу тилаklarини етказди.

Устувор йўналишлардаги амалий ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари атрофича кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ва Амирликлар ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликнинг бугунги юксак даражаси катта мамнуният билан қайд этилди. Ўзаро товар айирбошлаш ҳажми барқарор ошиб бормоқда. Ўзбекистонда Амирликлар сармояси иштирокида 300 дан зиёд корхоналар фаолият юритмоқда. Қўшма лойиҳалар портфели 4 миллиард доллардан ошган.

“Яшил” энергетика, металлургия, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва коммуникация каби тармоқларда истиқболли лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва илгари суриш муҳимлиги таъкидланди.

Трансафғон темир йўлининг техник лойиҳасини тайёрлаш ва қурилишини бошлаш масалалари алоҳида эътибор қаратилди.

Бўлажак олий даражадаги тадбирлар режаси ҳам кўриб чиқилди.

Ўтган йилда товар айирбошлаш 27 фоизга ошди. Автомобилсозлик, электротехника, энергетика, тўқимачилик ва қишлоқ хўжалиги тармоқларида кооперация лойиҳалари амалга оширилмоқда. Қўшма инвестиция фонди ўз фаолиятини бошлади.

Бўлажак олий даражадаги учрашув ва тадбирлар режаси ҳам кўриб чиқилди.

Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши бош котиби Жасим бин Мухаммад ал-Будайвий билан учрашувда Ўзбекистон ва Кенгаш ўртасидаги конструктив мулоқотни янада ривожлантириш, ҳамкорликни мустаҳкамлаш масалалари кўриб чиқилди.

Давлатимиз раҳбари минтақалар ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликнинг бугунги суръатидан мамнунигини билдирди ҳамда Тошкент шаҳрида ўтган ташқи ишлар вазирлари иккинчи учрашувининг самарали якунларини юқори баҳолади.

Ўтган йили Жидда шаҳрида ўтган Марказий Осиё мамлакатлари ва Кўрфаз араб давлатлари биринчи саммитида эришилган қелишувлар ижросининг бориш муҳокама қилинди.

Ўзбекистон томонидан инвестиция, савдо, юқори технологиялар, туризм ва бошқа йўналишларда илгари сурилган ташаббус ва тақлифларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилди.

2025 йилда Самарқанд шаҳрида ўтадиган иккинчи саммит кун тартибининг тайёрлаш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати суратлари.

Учрашув

ИНТЕГРАЦИЯ
ЖАРАЁНЛАРИ
УЧУН ҚУЛАЙ
ИМКОНИЯТ

15 апрель куни Тошкентда “Марказий Осиё — Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши” стратегик мулоқоти ташки ишлар вазирларининг иккинчи учрашуви бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири раислигида ўтган стратегик мулоқотда иштирокчи мамлакатлар ҳукуматларининг юқори даражадаги вакиллари бошчилигидаги делегациялари қатнашди.

Очик, конструктив ва дўстона муҳитда ўтган йиғилишда томонлар 2023 йил 19 июль куни Жидда шаҳрида ўтган Марказий Осиё ва Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши етакчиларининг биринчи саммитида эришилган келишувлар амалга оширилишини кўриб чиқдилар.

Сиёсат, хавфсизлик, савдо-иқтисодий, инвестиция, транспорт-коммуникация, маданий-гуманитар ва атроф-муҳитни ҳимоя қилиш йўналишларида ҳамкорлиқни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Шунингдек, 2025 йилда Самарқандда ўтказилиши режалаштирилган “Марказий Осиё — Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши” форматдаги навбатдаги олий даражадаги учрашувга тайёргарлик қўриш бўйича фикр алмашилди.

Ўзбекистон ташқи ишлар вазири Бахтиёр Саидов йиғилишнинг очилиш қисмидаги нутқида учрашув тароватли баҳор кунларида, муборак Рамазон ойи ва Рамазон ҳайитидан сўнг ўтказилаётганда рамзий маъно борлигини таъкидлади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийлари 2023 йил июль ойида Жидда шаҳрида бўлиб ўтган стратегик мулоқотнинг биринчи саммитида Марказий Осиё ва Кўрфаз минтақаси халқларини қадимдан яқин савдо алоқалари, муштарак қадриятлар ва урф-одатлар, муқаддас ислом динимиз боғлаб турганлигига алоҳида урғу бергани бежиз эмас”, деди у.

Учрашувда сўзга чиққан Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгашига аъзо мамлакатларнинг юқори мартабали вакиллари Марказий Осиё мамлакатлари уларнинг энг муҳим савдо шерикларидан бири эканини таъкидлаб, икки минтақа ўртасидаги муносабатларни ҳар томонлама мустаҳкамлашга тайёр эканликларини билдирди.

Хусусан, **Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши бош котиби Жасим бин Муҳаммад ал-Будайвий** Ўзбекистон томониغا стратегик мулоқотни ривожлантиришдаги муҳим ўрни учун миннатдорлик билдирди. Шунингдек, у Тошкент учрашуви стратегик мулоқот доирасида ҳамкорлик асосларини мустаҳкамлаш, ўзаро маслаҳатлашув ва шериклик механизмларини ишлаб чиқишга хизмат қилишига ишонч билдирди.

Бирлашган Араб Амирликлари Президентининг Марказий Осиё бўйича махсус вакили, БАА энергетика ва инфратузилма вазири Сухайл ал-Мазруий, ўз навбатида, Марказий Осиё мамлакатлари билан иқтисодий шериклик чўқурлашаётганини қайд этди. Унинг айтишича, 2023 йилда икки томон ўртасида нефтдан ташқари савдо ҳажми 9,6 миллиард долларга, БААнинг Марказий Осиё мамлакатларига инвестициялари ҳажми эса 2019 — 2023 йилларда 13 миллиард долларга етган.

Бирлашган Араб Амирликлари энергетика ва инфратузилма вазири, шунингдек, БАА ва Ўзбекистон ўртасида қиймати 10 миллиард доллардан зиёд инвестициявий ҳамкорлик тўғрисида Англушув меморандуми имзоланганга эътибор қаратиб, сармоялар қайта тикланидиган энергия манбалари, инфратузилма, логистика, рақамли трансформация каби устувор соҳаларни қамраб олишини таъкидлади.

Кувайт ташқи ишлар вазири Абдулла ал-Яхё ўз маърузасида, унинг мамлакати Марказий Осиё ва Кўрфаз араб давлатлари ўртасидаги шерикликни қўллаб-қувватлайди ва уни ривожлантиришнинг амалбадирда. Вазирнинг айтишича, бу каби тадбирлар замонавий таҳдидларга қарши кураш ҳамда ҳар икки минтақада тинчлик ва барқарорлиқни мустаҳкамлашга бўлган умумий эътиборини намоён этади.

Марказий Осиё мамлакатлари ташқи сиёсат идоралари раҳбарлари ҳам Кўрфаз араб давлатлари билан ўзаро ҳамкорлик фаоллашганини қайд этилди. Хусусан, савдо-иқтисодий, энергетика, транспорт ва бошқа соҳалардаги ўзаро ҳамкорлиكنинг юксак натижалари алоҳида урғуланди. Шунингдек, туризм, қишлоқ хўжалиги, экология, қурилиш, сувни тежаш, сунъий интеллект ва бошқа кўплаб соҳаларда ҳамкорлиқни кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Туркменистон Вазирлар Маҳкамаси Раиси ўринбосари, ташқи ишлар вазири Рашид Мередов Тошкент учрашуви икки минтақа мамлакатлари салоҳиятини ўйғунлаштиришда муҳим босқич эканини таъкидлади. Унинг фикрича, минтақаларо ҳамкорлик комплекс ёндашувни талаб қилиб, уни мувофиқлаштиришда Ташқи ишлар вазирликлари муҳим ўрин тутди.

Тожикистон ташқи ишлар вазири Сирожиiddин Мухриддин ва Қирғизистон ташқи ишлар вазири **Жезёб Кутлубаев** 2023 — 2027 йилларга мўлжалланган “Қўшма ҳаракатлар дастури”ни амалга оширишда масъул идоралар ишини жадаллаштириш зарурлигини таъкидладди.

Тадбирда **фахрий меҳмон сифатида иштирок этган Озарбайжон ташқи ишлар вазири Жайхун Байрамов** ўз нутқида Озарбайжон Марказий Осиё ва Кўрфаз араб давлатлари ўртасидаги ҳамкорлиқни янада ривожлантиришда конструктив роль ўйнашга қатъий содиқ қолишини таъкидлаб, бу борада ўз тажрибаси ва ресурсларини баҳам кўришга тайёрглигини билдирди.

Учрашув якунида томонлар умумий қадриятлар ва ўзаро манфаатларга асосланган барқарор ва ишқикболли ҳамкорлиқни мустаҳкамлашда собитқадам ва бирдам эканликларини тасдиқладди.

Йиғилиш якуни бўйича Қўшма баёнот қабул қилинди.

“Марказий Осиё — Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши” стратегик мулоқоти ташқи ишлар вазирларининг навбатдаги йиғилишини 2026 йилда Кувайтда ўтказиш тўғрисида келишилди.

«Дунё» АА.

Ўзбекистон халқи биродар тожик халқи билан тарих, маданий-маънавий мерос ва аждодларимизнинг эзгу анъаналари муштараклигига асосланган дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини қадрлайди. Ёруғ кунларда ҳам, синовли дамларда ҳам биз доимо елкама-елка турганмиз, бир-биримизни қўллаб-қувватлаганмиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти

ИЛМИЙ ТАФАККУР БИЗНИ БИРЛАШТИРАДИ

Тожик ва ўзбеклар икки тилда сўзловчи бир халқ. Азалдан дўст-биродар, қуда-анда бўлиб ҳаёт кечирган. Урф-одатлари, анъаналари, яшаш тарзи ўхшаш, яхши қўшничилик, ўзаро ҳурмат ва ишончга асосланган муносабатлар мавжуд. Икки азим дарё — Сирдарё ва Амударё бўйларида қадим-қадимдан елкама-елка истикомат қилиб келган тожигу ўзбек халқлари наинки дўсту биродар, балки қавму қариндош сифатида ҳам ажралмасдир. Буни қўнға тарих исботлади.

Шу маънода, икки тилда сўзловчи ягона бу халқларнинг тафаккур тарзи ҳақида сўз кетганда, Абдурахмон Жомий билан Алишер Навоий кўз олдимизга келади. Тожикистон ва Ўзбекистон замонавий адабиётининг забардаст вакили, теран тафаккурли аллома, икки тилда ижод қилган ҳолда Тожикистон Фанлар академиясининг асосчиларидан ҳамда илк академиги сифатида республикамиз тарихида муҳим ўрин тутган Садриддин Айнийни эслаймиз. Ёки Тожикистон Фанлар академияси академиги, тожик халқининг суюкли шоири Мирзо Турсунзода ва Ўзбекистон Фанлар академияси академиги, ўзбек халқининг ардоқли шоири Фафур Ғулум ўртасидаги дўстликка кимлар ҳавас билан қарамаган?

Айтишларича, Фафур Ғулум Мирзо Бедил рубоийларининг маъносини тожик тилида шу қадар теран таҳлил қилиб бера оларканки, тожик ижодкорлари ақсарият ҳолларда унинг тоҳимки ё ўзбек эканини ҳам фарқлолмай қолишаркан... Ўтган асрнинг 20-йиллари охириларида Тошкентда фаолият юритган Тожик дорулмуаллимини тутатган Мирзо Турсунзода эса ўзбек тилини ҳам яхши биларди. Зуллисонайн, ёъни икки тилли, деган ибора ҳам, айнан тожик ва ўзбекларга ҳос бўлиб, қадим-қадимдан уламоларгина эмас, оддий кишилар ҳам ҳар икки тилда бемалол мулоқот қила олишган. Бундай мисоллар илм-фан, адабиёт, маданият, тарих каби ҳар бир соҳада истанганча топилади.

Ўтган асрдаги инқилоблар, урушлар жафо-

ган, инсон зоти бир гавҳардан пайдо бўлгани туфайли яхлит бир вужуд қабиدير, унинг бирон-бир аъзосига жароҳат етса, бошқа аъзолари ҳам ўз тинчини йўқотди маъносидagi қуйидаги сатрлари бугунги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотмаган.

*Бани одам аъзои якдигаранд,
Ки дар офариниш зи як гавҳаранд.
Чу узве ба дард оварад рӯзор,
Дигар узвҳоро намонад қарор.*

Ёки ўзбек мутафаккири шоири Алишер Навоийнинг

*Олам аҳли билингизким,
...иш эмас душманлиг,
Ёр дўнғ бир-бирингизгаким
эрур ёрлиғ иш*

деган ўлмас сатрлари дунёни ҳушёрликка даъват этиб тургандай қўринади.

Бу мисолларнинг барчаси ҳозирги кунда ҳар икки давлат раҳбарлари ҳам жиҳдий эътибор қаратаётган илм-фан юксалишида, таълим-тарбияда, азалий қадриятларнинг равнақида намоён бўлмоқда. Ўзбекистон Республика-

си Президенти Шавкат Мирзиёевнинг сайловли дастурларида ўз ифодасини топиб, кейинчалик ўзбек халқига, Олий Мажлисга давлат раҳбари сифатида йўллаган илк Мурожаатномасида “Марказий Осиё — бош устувор йўналиш” дея эълон қилгани қанбларимизга қувонч олиб кирган эди. Бу қувонч йилдан-йилга, ойдан-ойга, кундан-кунга бардавом бўлиб бораётгани халқаримизга фахру ифтихор бағишлайди. Тожикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмоннинг Ўзбекистонга, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Тожикистонга ташрифлари ҳамisha самимий шодёнликлар билан қутиб олиниши ҳам бу икки халқнинг муштарак жиҳатларини намоён этади.

Халқларимизнинг турмуш тарзи, урфу удулари, байрамлари бир. Инсониятнинг номодий маданий мероси сифатида ЮНЕСКОнинг Репрезентатив рўйхатида киритилган Наврўз ҳар икки халқда ҳам баргикенгил, қадр-қимат, оқибат, раҳмдиллик байрами сифатида нишонланиши ҳам бунинг исботи. Бундай мисоллар ҳар қадамда топилади. Айниқса, илм-фан соҳасида минтақа муаммоларини биргаликда ҳал этишдан тортиб инсоният олдида қўндаланг бўлаётган масалаларга биргаликда ёндашув ҳам муштараклиқни талаб қилади.

Марказий Осиёни ягона тарих, умумий келажак туташтириб туриши борасида давлатларимиз раҳбарлари томонидан илгари сурилган гоялар ўз ҳаёбатличилиги билан минтақа аҳолиси ҳаётида том маънода тул бўрилишлар ясади. Энди улар дўстлик, оқибат, меҳр-муҳаббат тушунчалари ҳам маъйум даврларда синовдан ўтиши мумкинлигини хис этган ҳолда бугунги глобал дунёда ўз ўринларини муносиб эгаллаш йўлидан дадил боришаётир.

Душанбеда бўлиб ўтган олий даражадаги Ўзбекистон — Тожикистон музокаралари, сўнги йилларда Марказий Осиёда шаклланаётган вазият-ни ҳисобга олган ҳолда мен учун мўъжиза бўлди.

Беате ЭШМЕНТ,

Шарқий Европа ва халқаро тадқиқотлар маркази илмий ходими.

Бу ҳолат минтақа муҳити барқарорлигига хизмат қилаётганини жаҳон ҳамjamiнги эътироф этаётгани ҳам ҳеч кимга сир эмас. Икки дарё оралиғидаги серҳосил заминда қадим-қадимдан қўни-қўшничиликда инoк яшаб келган халқларнинг туташ томирлари бир-бирла-

рини тушунишга ҳизмат қилаётгани эса таҳсинга сазовор воқеликлар сирасига қиради. Дўстлик, қардошлиқ, тинчлик, барқарорлик, ишонч туйғулари қадриятлар яхлитлигини таъминлай бошлагани учун Ўзбекистон раҳбари шаънига минтақа халқлари қатори Тожикистон аҳолиси ҳам ўз миннатдорлигини билдирмоқда.

Тожикистоннинг Шахристон ҳудудида олиб бoрилган архeологик изланишлар натижасида Марказий Осиё тарихига оид қимматли маълумотлар топилиганини мутахассислар яхши билишади. Шахристон доводидан ўтгач Айний, Мастчоҳ туманлари бошланади. Ўзбек элидан чиқиб, афғон замини томон йўл олган Захириддин Мухаммад Бобур “Бобурнома” асарида бу жойлар ҳақида тарихий сўзлар ёзиб қолдирган. “Масчонинг пастки кенти Оббурдондир, — деб ёзади у. — Оббурдондан қуйироқда бир чашма бўлиб, бу чашмадан юқориси Масчога қарашли. Қуйиси Палгарга тааллуқлидир. Ушбу чашма бошида, унинг ёқасидаги тошга бу уч байтни сабт эттим.

Шунидамки, Жамшиед фаррухсирши,
Ба сарчашмае бар санге навишт:
Бар ин чашма чун мо бaсе дам заданд,
Бирафтонд то чашм барҳам заданд.
Гурифтeм олам бо мардию зўр,
Ва лекин набурдем бо худ ба зўр”.

“Жамшиддек тарихий шахс бўлоқ бошидаги тошга шундай сўзларни ёзиб кетган экан: Бу чашма ёнига жуда кўп инсонлар келиб дам олишган, аммо улар кўз очиб юмгунча кетдилар. Биз дунёни мардлиғу зўрлик билан олдик, аммо ўзимиз билан гўрға олиб кетолмадик” мазмунидagi Саъдий Шерозий сатрлари битилган бу тошни машҳур тарихчи олим Александр Семёнов “Бобур тоши жаҳоннинг энг машҳур музейлари зийнати бўла олади”, дея таърифлаган экан. Ҳозирги кунда Тожикистон Республикаси Миллий фанлар академияси Тарих институтида сакланаётган мана шундай сип-силлик қора тошлардан яна бири Тожикистон Миллий музейида ҳам бўлиб, унда ҳам Мирзо Бобур Шайх Саъдийнинг пурмаъно сатрларини тошга битган. Бу битикларда акс этган инсон ҳаётининг мазмун-моҳияти, яшашдан мақсад-муддао нима эканлиги ҳақидаги умрбоқий гоялар бугун ҳам ўз аҳамиятини йўқотган эмас.

Китоб илм-фан, тафаккур бўлoғи ҳисобланади. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев давлат раҳбари сифатидаги фаолияти давомида китобга, китобхонликка жиҳдий эътибор қаратаётганидан хабаримиз бор. Ҳар қандай жамяят ҳақида у ерда китобга бўлган муносабат орқали тасаввур ҳосил қилиш мумкинлигини тожикистонликлар ҳам яхши билишади. Тожикистон кутубхоналарида илм-фан сарчашмалари кўз қорачигидек эъзозланиб, асраб келинади. Шу сабабли қишлоқ кутубхоналари захиралари ҳам анча бoи. Мамлакат шаҳарларидаги марказий кутубхоналар эса пойтахт Душанбе шаҳридаги Тожикистон Миллий кутубхонаси билан замонавий ахборот узатиш технологиялари орқали доимий алоқада. Марказий Осиёда муҳташамлиги жиҳатидан биринчи ўринни эгаллаб келаётган Тожикистон Миллий кутубхонаси меъморий ечимининг ўзи бир мўъжиза, унинг ташқи қўрничиёқ кишини хайрат олами сари етаклайди. Унинг деворлари кўнраг тусда бўлиб, киши руҳида аллақандай ёқимли таассурот уйғотади. Узoқдан қараган кишига саҳифаси очиб қўйилган китобни эслатади. Тожик маданиятга ҳисса қўшган 22 нафар ижодкорнинг бюстлари китoб саҳифаларидан бoқиб тургандек. 2012 йил 20 мартда Президент Эмомали Раҳмон иштирокида очилган тўққиз қаватли мазкур кутубхонанинг узунлиги 167, баландлиги 52 метр-ни ташкил этади. Унинг умумий майдони 45 минг квадрат метрга тенг. Ўнлаб ўқув заллари, галереялар, тадбир ва кўргазмалар ўтказишга мўлжалланган залларга эга. Кутубхонада мижозларга замонавий хизмат кўрсатиш учун барча қулайлик мавжуд. Электрон каталог ва кутубхоналар тўзилган, юксак даражада хизмат кўрсатиш мақсадида инновацион лойиҳалардан фойдаланилади. Тожикистон Миллий кутубхонаси Алишер Навоий номидagi Ўзбекистон Миллий кутубхонаси билан мустаҳкам алоқа боғлагани икки мамлакат илм-фанига хизмат қилмоқда.

Ўзбекистонда Шавкат Мирзиёев давлат

Қобилжон ХУШВАҚТЗОДА,
Тожикистон Миллий фанлар академияси президенти, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор

раҳбари сифатида фаолият бошлаган захотийёқ мамлакат Фанлар академиясига эътибор қаратди. 2017 йилда Фанлар академиясининг сайлови бўлиб ўтди. Президентнинг “Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармони билан 22 йиллик узoқ танaffуфсдан сўнг энг муносиб олимлар академикликка сайланди. Тасдиқланган академиклар қаторидан физика-математика, кимё, биология, техника, қишлоқ хўжалиги, тарих, иқтисодиёт, филология, ҳуқуқшунослик, педагогика, тиббиёт фанлари ҳамда санъатшунослик соҳаларида кўзга кўринган, қанъат муҳим мезонлар бўйича кўп бoсқичли саралашдан муваффақиятли ўтган олимлар ўрин олди. Шунингдек, “Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ҳамда собиқ Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзолари ва муҳбир аъзолари фаолиятини янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент Фармони ҳам қабул қилинди. 2018 йилнинг 1 январидан бошлаб, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари ва собиқ Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг ҳақиқий аъзолари ҳамда собиқ Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги фанлари академиясининг муҳбир аъзоларига энг кам олийк иш ҳақининг 8 баробари миқдоридa олийк гонорар тўланиши бел-

Ўзбекистон раҳбарининг Тожикистонга ташрифи тарихий воқеа бўлгани баробарида икки томонлама муносабатларда янги имкониятларни очигаши шубҳа йўқ.

Кристиан ВЕБЕР,
Германиянинг Бремен шаҳри ҳудудий парламенти президенти.

гилаб берилди. Бундан ташқари, академиклар ва муҳбир аъзоларга тўланадиган олийк гонорарлар жисмоний шахслар даромадларига солинадиган даромад солиқларидан озoд қилинди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда илм-фан аҳли учун яратиб берилган шарт-шароитлар, чет элларда таҳсил олаётган талабалар, аспирантлар, олимларни ижтимоий ҳимоялашнинг яхшиланishi минтақа муаммоларини биргаликда ҳал этишимизга кенг йўл очади. Жамият-хатликда илмий жиҳатдан ҳал этадиган бундай муаммоларимиз етарлича. Бу ҳақда яна мавриди билан фикрлашармиз. Ўтган йил якунида Ўзбекистон Фанлар академиясининг 80 йиллик юбилейи кенг нишонланиши дунё илим аҳлини, энг аввало, бизни хушнуд этди. Биз ўзбек ҳамкасбларимизнинг ўз давлат раҳбаридан фахрланишларини яхши биламиз, ўзбек илм-фанида қисқа вақт орасидаги ўзгаришлар у кишини ҳар қандай эъзoзга лойиқ этади. Ҳар қандай иқтидор соҳиби, салоҳият эгаси ўз билим-тафаккурини тўғилган заминига сарф этиши лoзим. Халқларимизда олимларга ҳурмат-эътибор азалдан юксак. Ўзларини тўлиқ илм-фанга бағишлайдиган иқтидорли ёшларни камол топтиришга Тожикистонда ҳам, Ўзбекистонда ҳам катта эътибор қаратилаётгани, олим бўлиш юксак нуфузга айланиб бораётгани, илм кишилари жамяятда шарафли ўрин эгаллаб, юрт тараққиёти учун хизмат қилиши бизнинг жамяятдаги ўрнини эътиборли беради. Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Ҳозирги замонда ҳамма жаҳонларда илм, билим ва салоҳият сув билан ҳаводai зарурлиги, ҳар қайси давлат фақатгина шу асосида тараққиётга эришиши, содда қилиб айтганда, инсон билак кучидан кўра илм кучи билан кўпроқ даромад ва обури-эътибор топиши мумкинлигини ҳаммамиз яхши англаймиз”, деган сўзлари миллият ва ирқидан қатъи назар, барча илм-фан аҳли учун тегишли деб ҳисобламиз.

Тожик халқидаги “Ангуړ аз ангуړ гирад ранг, ҳамсоя аз ҳамсоя гирад панд” (Узум-узумдан ранг, қўшни-қўшиндан ҳикмат олади) мақоли илм-фан соҳасига ҳам тегишли. Давлатларимиз раҳбарларининг ҳар гаги учрашувларида илм-фан, таълим-тарбия, санъат-маданият соҳаларида янги-янги лойиҳалар ўртага ташланаётгани халқларимиз ҳаётида янги уфқлар очди, Ўзбекистон ҳар йили Тожикистон фуқароларига ажратиладиган таълим грантлари сонини кўпайтирди. Икки мамлакатда кино, маданият кунлари ва турли фестивалларни мунтазам уюштириш давом эттирилди, қўшни вилоятларнинг кенг қамровли ҳамкорлигига катта эътибор қаратилди. Янги-янги иқтисодий-технологик, транспорт, тиббиёт соҳалари бўйича лойиҳалар мамлакатлар қудратига қудрат қўшди. Бундай алоқаларни янада қучайтириш борасида халқларимизда ҳам қуч, ҳам энергия, ҳам мотивация етарли. Тожикистон ва Ўзбекистон раҳбарларининг сиёсий иродаси туфайли халқларимиз ўртасидаги дўстлик янада равнақ топиши муқаррар.

Беш кунлик ўқув-амалий машғулотларга старт берилди

Олий Мажлис Сенати, Хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, гендер тенглик ва оила масалалари бўйича республика комиссияси, БМТ Тараққиёт дастури ҳамкорлигида ҳамда Буюк Британиянинг Тошкентдаги элчихонаси кўмагида сиёсий партияларнинг аёл вакиллари учун етакчилик салоҳиятини ошириш бўйича беш кунлик ўқув-амалий машғулотларга старт берилди.

Тадбир

Тадбир гендер тамойилларини сиёсий ҳаётда тарғиб қилувчилар бўлмиш миллий кадрлар захирасига кiritилган номзодлар, сиёсий партиялар-

нинг хотин-қизлар қанотлари ва маҳаллий Кенгашлар аъзоларининг салоҳиятини ошириш, имкониятларини кенгайтиришга ёрдамлашиш учун керакли

кўникмалар бериш мақсадида уюштирилди. Унинг доирасида “Сиёсат соҳасидаги етакчи аёл: ўрнатқувчи инсон” мавзусидаги энг яхши сценарийлар танловининг ғолибларини тақдирлаш маросими ҳам бўлиб ўтди. Мазкур танлов жорий йилнинг март ойида Хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, гендер тенглик ва оила масалалари бўйича республика комиссияси ҳамда БМТ Тараққиёт дастурининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси томонидан ташкил этилган.

Таъкидланганидек, сиёсий, иқтисодий,

ижтимоий ва экологик ўзгаришлар бўлаётган бугунги кунда гендер сезувчан парламентларга эҳтиёж қарчонгидан ҳам кўпроқ. Бунинг учун сиёсий ирода, етакчилик, интроспекция, стратегик режалаштириш, ислохот, ресурслар ва жавобгарлик талаб этилади.

Сиёсатдаги гендер тенглик барчанинг хилма-хил ва бир-бирига мос келадиган эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда инкирозларга яхшироқ жавоб қайтаришга имкон беради ва шу билан янада самарали натижаларга эришилади.

«Халқ сўзи».

Инсон қадри тамойили — амалда

ЎЗБОШИМЧАЛИК БИЛАН ЭГАЛЛАБ ОЛИНГАН ЕР УЧАСТКАСИГА НИСБАТАН ҲУҚУҚ ЭЪТИРОФ ЭТИЛМОҚДА

Мамлакатимизда сўнгги йилларда янги Ўзбекистон — инсон шаъни ва қадр-қиммати, ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатлари олий қадрият ҳисобланган давлат бўлиши, халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши, одамлар ташвиши билан яшаш, аҳоли қонуний талаб-истакларини рўёбга чиқариши давлат органлари фаолиятини баҳолашнинг муҳим мезонига айланиши каби эзгу ғоялар асосида тизимли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Аҳолига, энг аввало, қишлоқ жойларда муносиб уй-жой шароитларини яратиш, улар мулк ҳуқуқларининг ишончли ҳимоясини таъминлашга оид кенг кўламли ислохотлар рўёбга чиқарилаётгани юртимизда “Инсон қадри учун”, “Давлат — инсон учун” деган ҳаётий ташаббусларнинг амалда изчил татбиқ этилаётгани натижасидир, десак, асло янглишмаймиз. Бинобарин, янги тахрирдаги Конституциямизда ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгаллиги, давлат уй-жой қурилишини рағбатлантириши ва уй-жойга бўлган ҳуқуқнинг амалга оширилиши учун шарт-шароитлар яратиши алоҳида белгиланди.

Маълумки, аҳоли даромадларини ошириш ва уларнинг бандлигини таъминлашда ер участкалари ҳамда дала томорқаларидан самарали фойдаланиш устувор аҳамиятга эга. Ўтган даврда қишлоқ жойларда қулай шарт-шароитга эга бўлган кўплаб уйлар барпо этилди, дала томорқаларидан эса тегишлича фойдаланилди. Шу билан бирга, кадастр органлари томонидан ўтказилган ўрганишларда яқка тартибда уй-жой қуриш соҳасида, айниқса, қишлоқ жойларда қонунийликни таъминлаш масалаларида тизимли хатолар ва жиддий камчиликларга йўл қўйилгани аниқланди. Бунда уй-жойга эга

шаффофликни таъминлаш мақсадида 2021 йилдан бошлаб, ҳокимларнинг ер участкаларини тўғридан-тўғри ажратишга доир ваколатлари бекор қилинди. Шунга қарамастан, аҳоли эътирозларини кўриб чиқиш масаласи кун тартибиде долзарб бўлиб қолаётган эди. Мисол учун, ўтган даврда фуқароларнинг уй-жой мулкига кадастр ҳужжатларини беришни сўраб Президент виртуал қабулхонасига 5 мингдан ортиқ депутатлар ва давлат ҳокимияти органлари мансабдор шахсларига 3 мингдан зиёд мурожаатлари келиб тушган.

Мавжуд муаммоларни бартараф этиш мақсадида 2018 йил 20 апрелда давлатимиз раҳбарини “Фуқароларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар ҳамда ўзбошимчалик билан қурилган турар жойларга нисбатан мулк ҳуқуқини эътироф этиш бўйича бир марталик умумдавлат акциясини ўтказиш тўғрисида”ги Фармони қабул қилинди. Мазкур ҳужжатга асосан ўтказилган бир марталик умумдавлат акциясини доирасида 621 минг нафардан ортиқ фуқароларнинг ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкасида тегишли рухсатномасиз қурилган уй-жойларига нисбатан эгалик ҳуқуқи эътироф этилиб, уларга кадастр ҳужжатлари расмийлаштириб берилди.

охирига етказилмаган 3,8 миллиондан ортиқ 493 минг гектар ер участкалари мавжуд.

Бундан англашиладики, бу борада қонуний ечим зарурлигини ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Зеро, мамлакатимизда амалга оширилаётган конституциявий ислохотлар инсон қадри, шаъни, ҳуқуқ ва манфаатлари барча нарсадан устунлигига асослангандир.

Қонунчилик палатасининг ўтган ҳафтада бўлиб ўтган мажлисида депутатлар томонидан қабул қилинган “Ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкалари ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни эътироф этиш тўғрисида”ги қонун юқорида кўтарилган масалаларни ҳал этишнинг ҳуқуқий асосларини яратиб беришга қаратилгани билан нихоятда аҳамиятли бўлди.

Қайд этиш керак, ушбу ҳужжат қуйи палатага келиб тушиб, концептуал жиҳатдан қабул қилингандан сўнг депутатлар уни иккинчи ўқишда тайёрлашга инсон ҳуқуқ ва манфаатларидан келиб чиққан ҳолда жиддий ёндашди. Аҳамиятлиси, қонунда акс этаётган нормалар ҳар бир фуқарога тушунарли бўлишини таъминлаш мақсадида ҳудудларда унинг муҳокамалари ташкил этилди, ОАВ ҳамда ижтимоий тармоқларда қўллаб чиқишлар қилинди. Энг муҳими, фуқаролардан келиб тушган асосли тақлифлар қонунда акс этди. Бу ҳам, ўз навбатида, унинг ҳар жиҳатдан пишиқ, мукаммал бўлишини таъминлади, десак, муболаға бўлмайди.

Мазкур қонун туфайли ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкаларига ҳамда

зилган бир марталик умумдавлат акциясида яқини етмаган ҳоллар;

■ 2021 йил 8 июнга қадар туман (шаҳар) ҳокимларининг қарорлари билан ажратилган, лекин тасдиқлаш масаласи тегишли халқ депутатлари Кенгашлари томонидан ўз вақтида кўриб чиқилмаган ер участкалари;

■ фуқароларнинг боғдорчилик ва узумчилик ширкатлари ҳудудидаги тураржойларига ҳамда улар эгаллаган ер участкаси;

■ кичик саноат зоналари ҳудудида жойлаштирилган тадбиркорлик субъектларининг яшаш учун мўлжалланмаган бинолари ва иншоотлари ёҳуд уларнинг қисмлари жойлашган ер участкаси;

■ хусусийлаштирилган бинолар ва иншоотлар эгаллаган ер участкаси;

■ фуқароларнинг, яқка тартибдаги тадбиркорларнинг ва резидент бўлган юридик шахсларнинг қонунчиликка мувофиқ мулк (эгалик қилиш) ҳуқуқини эътироф этилган бинолари ва иншоотлари эгаллаган ер участкаси.

Шу ўринда савол туғилиши мумкин. Ҳўш, қонунда белгиланган асослардан ташқари қўшимча шартлар ҳам белгиланмоқда, бу нима-ни аниқлади?

Мазкур қонунда фуқаролар ўртасида ўзаро зиддият келиб чиқмаслиги, яшаш жойи уларнинг ҳаётига ҳавф солмаслиги учун ҳуқуқларни эътироф этишнинг қуйидаги шартлари белгиланмоқда:

■ эътироф этилиши белгиланган ерда жойлашмаган ажратилмаган ёки аукционга чиқарилмаган бўлиши;

■ ер участкасидан фойдаланишда ўзаро низо мавжуд эмаслиги;

■ ер ва мол-мулк солиғи бўйича қарздорлик бўлмаслиги;

■ тегишли муҳандислик-коммуникация тармоқларидан холи бўлиши;

■ қурилиши тақиқланган муҳофаза зоналарида ёки суғориладиган ерда жойлашмаганлиги алоҳида назарда тутилди.

Баъзи ҳолларда айрим фуқароларнинг уй-жойлари суғориладиган қишлоқ хўжалиги ерларида жойлашганини кўрганимиз. Эндиликда қонунга кўра, агар ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкаси суғориладиган ерларда жойлашган тақдирда, ҳуқуқларни эътироф этиш масаласи ер фонднинг тоифаси қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ўзгартирилганидан кейин кўриб чиқилади.

Шу ўринда ер участкасига бўлган ижара ҳуқуқи қуйидаги ҳажмларда эътироф этилишини айтиш жоиз. Яъни яқка тартибдаги уй-жойлар эгалланган ерларга ижара ҳуқуқи 1998 йил 1 июлга қадар эгалланган бўлса — 0,24 гектаргача, 1998 йил 1 июлдан 2018 йил 1 май кунига қадар эгалланган бўлса — Тошкент, Нукус шаҳарлари ҳамда вилоят марказларида 0,06 гектар, қолган ҳудудларда 0,12 гектардан ошмаган ҳажмда эътироф

этилиши кўрсатиб ўтилмоқда.

Фуқароларнинг ушбу ҳажмдан ортиқча ерлари уларнинг ўзига деҳқон хўжалиги ёки томорқа хўжалиги юритиш учун расмийлаштириб берилади. Бу эса янги Ўзбекистонда инсон қадри тамойилига мос бўлган адолатли танловдир.

Қонуннинг яна бир муҳим жиҳати унда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасида бирмунча энгилликлар кўзда тутилгандир. Яъни ҳуқуқларни эътироф этганлик учун бир марталик тўловлар ҳам фуқароларга оғирлик туғдирмайдди. Шу мақсадда Тошкент шаҳрида БХМнинг 5 баравари, Нукус шаҳри ва вилоят марказларида БХМнинг 3 баравари, вилоятлар бўйсунувидеги бошқа шаҳарларда БХМнинг 2 баравари, бошқа аҳоли пунктларида БХМнинг 1 баравари миқдориде белгиланмоқда.

Аҳамиятлиси, I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлганлар, олдинги “акция” вақтида йигим тўлаган шахслар тўловдан озод қилинади, “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри” ахборот тизимида киритилган шахсларга 50 фоиз chegirma берилади.

Биламизки, амалдаги қонунчилигимизда ер участкасини ўзбошимчалик билан эгаллаб олишга нисбатан жавобгарлик белгиланган. Мазкур ҳужжатнинг яна бир муҳим томони шундаки, бинолар ва иншоотларни ўзбошимчалик ила қуриш билан боғлиқ қонун бузилишларини бартараф этиш тўғрисидаги қоидалар ўзбошимчалик билан эгаллаб олинган ер участкасига ҳамда уларда қурилган бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқларни ушбу қонунда белгиланган муддатда ва тартибда эътироф этиш ҳолларига нисбатан қўлла-нилмайдди. Бу ҳам, ўз навбатида, унинг халқчилигини таъминлашга хизмат қилади.

Қонуннинг яна бир афзаллиги — унда ушбу ҳужжатнинг ижросини таъминлаш мақсадида давлат назорати билан бир қаторда жамоатчилик назоратини ўрнатиш масалалари ҳам алоҳида қайд этилгани. Хусусан, ҳуқуқларни эътироф этишда давлат назорати, шу жумладан, ушбу қонунда назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш жараёнида ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш ҳолларини барвақт аниқлаш ҳамда уларнинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар прокуратура ва ички ишлар органлари, Қишлоқ хўжалиги, Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирликлари ҳамда Кадастр агентлигининг ҳудудий бўлинмалари, шунингдек, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари томонидан амалга оширилиши белгиланган. Бундан ташқари, мазкур жараёнларда жамоатчилик назорати фуқаролар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, қонунчиликда белгиланган тартибда рўйхатга олинган нодавлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари томонидан амалга оширилиши мумкинлиги кўрсатиб ўтилган.

Умуман олганда, мазкур қонун фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкаларига нисбатан ижара ҳуқуқи ҳамда уларда қурилган уй-жой, бошқа бино ва иншоот ёки кўчмас мулк объектларига нисбатан мулк ҳуқуқи расмийлаштирилиши учун ҳуқуқий асослар яратди. Энг муҳими, жамиятдаги мулк ҳуқуқи билан боғлиқ муносабатларини тартибга солиш билан бирга, ижтимоий масалаларда аҳолини қийнаб келаётган муаммоларга ҳам ечим сифатида хизмат қилади.

Галдаги бизнинг вазифамиз эса ушбу қонунни жойларда аҳоли ўртасида кенг тушунтириш, бу борада тегишли идоралар, жамоатчилик вакиллари билан тизимли ҳамкорликни йўлга қўйишимиз мақсадга мувофиқ. Зеро, фуқаролар яратиб берилаётган имкониятларда самарали фойдаланган ҳолда ер ва мулкка доир эгалик ҳуқуқларини қонуний жиҳатдан расмийлаштиришга бефарқ бўлмасликлари керак.

Раъшан МАМУТОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси раиси.

Муносабат

Ўзбекистон ва Грузия ҳамкорлигининг янги даври

Ўзбекистон ва Грузия халқларини азалдан ўзаро дўстлик ҳамда ҳурматга асосланган муносабатлар боғлаб туради. Бугунги глобаллашув даврида ҳам икки халқ ўртасида ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий-гуманитар йўналишларда дўстона алоқалар изчил ривожланмоқда. Яқинда Грузия Парламенти Раиси Шалва Папуашвили бошчилигидаги делегациянинг Ўзбекистонга ташрифи парламентлараро ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга қаратилгани билан аҳамиятли бўлди. Ташриф доирасида меҳмонлар мамлакатимиз парламенти аъзолари билан учрашиб, очик ва самимий мулоқот қилди. Шунингдек, Самарқанд шаҳридаги диққатга сазовор жойлар билан танишилди ҳамда Тошкент шаҳрининг марказида ўрнатилган буюк грузин шоири Шота Руставели хайкали пойига гуллар қўйилди.

Мазкур ташриф, хусусан, унинг доирасида ўтказилган учрашувларнинг аҳамияти ҳақида икки мамлакат парламентарийлари ўз муносабатларини билдирди.

Шалва ПАПУАШВИЛИ, Грузия Парламенти Раиси:

— Ўзбекистон заминига қадам қўйганимизнинг дастлабки онла-ридаёқ ўзбек халқига хос анъана-вий меҳмондўстлик ва самими-й ҳурматни ҳис қилдим. Таш-риф доирасида Ўзбекистон пар-ламенти вакиллари билан учра-шувимиз жуда самарали бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик пала-таси депутатларининг 32 фоизи-ни аёллар ташкил этиши диққатга сазовор. Грузияда бу кўрсаткич 17 фоиз. Қолаверса, парламен-тда ёшларнинг ўзига хос ўринга эгаллиги, Ўзбекистон парламенти-нинг гендер тенглик нуқтаи на-заридан олиб бораётган фаоли-яти эътиборга молик. Демак, мамлакатингиздан бу борада ўр-надиغان жиҳатларимиз бор.

Қайд этиш жоизки, парламен-тлараро алоқалар мамлакатлари-миз ўртасидаги ҳамкорлиkning

муҳим йўналиши ҳисобланади. Биз нафақат “Грузия — Ўзбеки-стон” дўстлик гуруҳлари ўртасида алоқаларни фаоллаштириш, ба-лки тажриба алмашиш, шунингдек, эришилган келишувларнинг амалга оширилишини монито-ринг қилиш учун парламентлар қўмиталари ўртасида ҳамкорли-кни йўлга қўйиш ниятидамиз.

Шунингдек, 2025 йилда Ўзбекистонда бўлиб ўтадиган Парламентлараро Иттифоқ Ас-самблеясининг 150-сессиясида иштирок этиш ниятимиз бор. Ўйлайманки, парламентлар ўрта-сида савдо-иқтисодий, транс-порт-логистика ва маданий-гума-нитар соҳалардаги келишувлар-ни амалга оширишни қўллаб-қув-ватлаш мақсадида доимий муло-қот ўрнатиш ҳар икки мамлакат учун манфаатли бўлади.

Антон ОБОЛАШВИЛИ, Грузия Парламенти депутати:

— Мазкур ташриф чоғида Ўзбекистон парламенти фаоли-яти билан яқиндан танишиш им-кониятига эга бўлдик. Қонунчи-лик палатасининг замонавий талабларга жавоб берадиган ку-тубхонаси, махлислар зали ҳамда музейи бизда катта қизиқиш уй-ғотди. Ҳамкасбларимиз билан мулоқотларимиз ҳам жуда сами-мий ўтди. Сўхбатларимиз нафа-қат фойдали ва самарали, балки

Байя КВИЦИАНИ, Грузия Парламенти депутати:

— Ўзбеклар ҳам худди грузин-лардек самимий ва меҳмондўст халқ эканлигини кўп эшитганман. Шунга қарамай, Ўзбекистонда давлат назорати билан бир қаторда жамоатчилик назорати-ни ўрнатиш масалалари ҳам алоҳида қайд этилгани. Хусусан, ҳуқуқларни эътироф этишда дав-лат назорати, шу жумладан, ушбу қонунда назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш жараёнида ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш ҳолларини барвақт аниқ-лаш ҳамда уларнинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар прокуратура ва ички ишлар органлари, Қишлоқ хўжалиги, Экология, атроф-муҳитни муҳо-фаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирликлари ҳамда Кадастр агентлигининг ҳудудий бўлинма-лари, шунингдек, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари томонидан амалга оширилиши белгиланган. Бундан ташқари, мазкур жараёнларда жамоатчи-лик назорати фуқаролар, фуқа-роларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, қонунчиликда белги-ланган тартибда рўйхатга олин-ган нодавлат нотижорат ташки-лотлари, оммавий ахборот воси-талари томонидан амалга оширилиши мумкинлиги кўрса-тиб ўтилган.

Дилбар МАМАЖОНОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

— Грузия парламенти вакил-лари билан мулоқот чоғида ма-млакатларимиз ўртасидаги муно-сабатлар кўп асрлик дўстлик ва ҳурмат тамойиллари асосида жа-дал ривожланиб бораётгани ва уни янада мустаҳкамлаш учун барча имконият мавжудлиги таъ-кидланди.

Дарҳақиқат, кейинги йиллар-да икки давлат ўртасида савдо қўрсаткичлари ва ҳамкорлик лойиҳалари сони ортиб бормок-да. Айниқса, халқларни бир-би-рига яқинлаштиришда маданий гуманитар алоқаларни фаол-лаштириш долзарб аҳамиятга э-га. Зеро, Ўзбекистон ва Грузия халқларини анъанавий мустаҳкам

Гулшана ХУДОЁРОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

— Сўнгги йилларда Ўзбекис-тон ва Грузия ўртасидаги савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни кенгайтириш, пар-ламентлараро муносабатларни янги босқичга олиб чиқиш бўйи-ча муайян ишлар қилинмоқда. Барча соҳада кенг кўламли ҳам-корлик жадал суръат билан ри-вожланиб борапти.

Икки давлатнинг бой маданий ва тарихий мероси туризм соҳа-сини янада ривожлантириш, маданий-гуманитар алмашину-ларни кўпайтириш учун қўлай замин яратмоқда. Охириги йил-ларда эса Ўзбекистон ва Грузия ўртасидаги парламент-

дўстлик ришталари боғлаб тури-ши, маданий тадбирларнинг тез-тез ўтказилиши анъаналари би-ри-бирига жуда яқин икки халқ му-носабатларини ривожлантириш-га хизмат қилади.

Учрашувда икки мамлакат ўртасида эришилган олий дара-жадаги келишувларнинг самара-ли амалга оширилишини таъмин-лаш учун парламентлар ўртаси-да мунтазам мулоқотни йўлга қўйиш, бу жараёнда парламен-тлараро дўстлик гуруҳларининг мувофиқлаштирувчи сифатидаги ролини янада оширишга эътибор қаратилди. Ўйлаймизки, мулоқот-лар чоғида эришилган натижалар ўз самарасини беради.

Самимий мулоқотларда норма ишдорлиги соҳасида тажриба алмашиш масалалари юзасидан қизгин фикрлашилди. Ишонч би-лан айтиш мумкинки, бу Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Грузия Парламенти ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкам-лашга хизмат қилади.

«Халқ сўзи».

Шукуҳ

МАЪНАВИЙ
ЮКСАЛИШ
ЧАРОҒБОНЛАРИ

Маданият ва санъатнинг инсон камолоти, қалби ҳамда руҳий олами бойишида ўрни бекиёс. Шу маънода, мазкур соҳада фаолият юритаётган, ўзининг ижоди, асарлари, сўзи билан халқимиз қалбидан жой эгаллаётган маданият ва санъат ходимларини маънавий юксалишнинг чароғбонлари, десак, янглишмаймиз.

Пойтахтимизда 15 апрель — Ўзбекистон Республикаси маданият ва санъат ходимлари куні муносабати билан бўлиб ўтган тантанали тадбирда ҳам бу яна бир бор қайд этилди. Байрамоҳа руҳда ўтган кечада санъатнинг турли йўналишларида ижод қилаётган ҳамюртларимиз, соҳа вакиллари жам бўлди.

Тадбир аввалида Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси Ижтимоий ривожланиш департаменти раҳбари Одил Абдурахмонов сўзга чиқиб, янгилаштириш жараёнида жадал келтирилган маданият ва санъат соҳаси ривожига устувор аҳамият қаратилаётганини таъкидлади.

Қайд этиш жоизки, Ўзбекистонда маданият хизмат кўрсатиш кўламини тобора кенгайтириш ва юксалтириш, миллий санъатимизни жаҳонга тарғиб этиш, истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш, ижодкор зиёлилар учун зарур барча шароит ва имкониятларни яратиш борасида янги ташаббуслар ҳаётга жорий қилинмоқда. Бугунги кунда маданият соҳасида 40 мингдан ортиқ ходимлар самарали фаолият юритиб, тизим ривожига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

Тадбир якунида маданият ва санъат ахлининг бир гуруҳи, шунингдек, “Маданият вазирлиги кубоги учун” анъанавий спорт мусобақасининг ғолиб ва совриндорлари тақдирланди. Санъат усталари, ижрочи ёшлар иштирокидаги ёрқин ва бетакор концерт дастури даврга ўзгача шуқуҳ бағишлади.

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ РИВОЖИГА
ЭЪТИБОРНИНГ ЯНА БИР
ЁРҚИН ИФОДАСИ

2021 йил 7 июнда имзоланган Қонунга мувофиқ, 5 апрель — Ўзбекистон Республикаси маданият ва санъат ходимлари куні сифатида нишонлаб келинмоқда. Ушбу сананинг алоҳида байрам сифатида ўтказилиши юксак эътибор ифодаси ўлароқ соҳа вакиллари қалбига қувонч, ифтихор бахш этаётди, айна пайтда зиммаларига бундай ғамхўрликка муносиблик масъулиятини ҳам юклайди. Ижод қилишга, марраларни баланд олишга руҳлантirmoқда.

Толиб ХОЖИЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, актёр:

— Санъат одамни эзгуликка ундайди, баъзида бу сўз “сабоқ”, “ўрнак” каби сўзлар билан маънодош эмасмикин, деб ўйлаб қоласиз. Тўғри-да, ахир ҳеч бир соҳа санъатчалик инсон қалбига тез кириб бормайди, таъсир ўтказмайди. У инсонни ўзи истаган йўлга буриши, хоҳлаган хизилига олиб бориши мумкин. Шундай экан, санъатдан фақатгина тўғри йўлда, халқимизга наф келтириш мақсадида фойдаланиш давлатимизнинг ҳам, замоннинг ҳам, қалби-

мизнинг ҳам хоҳиши, ниятидир. Ўзбекистон Республикаси маданият ва санъат ходимлари куні ҳар йили кўтаринки руҳда нишонланаётгани ҳам-касбларим қатори каминани ҳам беҳад қувонтиради. Бу — юртимизда соҳа ривожига берилаётган эътиборнинг ёрқин намунаси. Соҳада йилдан-йилга ижобий ўзгаришлар бўлаётгани, кундан-кунга шароитлар яхшиланаётганига гувоҳ бўлиб турибмиз. Бу кучимизга куч қўшмоқда. Бутун салоҳиятимизни ишга солиб,

меҳнатдан қочмай, яхши асарларни халқимизга тақдим этишга ҳаракат қиляпмиз.

Касб байрамимизни интиқлик билан кутамиз. Чунки бу айёнда байрамлар байрамларга, кутловлар кутловларга уланади. Ўтган йилги байрамларда бир қанча шоғирдларим Президентимиз ташаббуси билан жорий этилган “Маданият ва санъат фидокори” кўкрак нишони билан тақдирланди. Бу уларнинг, озми-кўпми, меҳнатлари эътирофи бўлди, айна чоғда янги мақсадлар сари илҳомлантirmoқда.

давлатлар қаторида, бу нафақат соҳа ходимлари, балки ҳар биримизнинг ютуғимиз.

Дубляж соҳаси кейинги йилларда анча оқсаб қолган, соҳага янги овозлар келмай қўйган эди. Кинофестиваллар ва турли тадбирларда дубляж соҳаси учун номинациялар қўйилиши, алоҳида эътибор берилишини орзу қилардик. Шукр, бугун бу истақларимиз бирма-бир амалга ошмоқда. Юртимизда Маданият ва санъат ходимлари куні кенг нишонланиши эса ҳар бири-мизга илҳом, ижодий куч-қувват бағишлаётганига шубҳа йўқ.

Умиди ТЕШАБОВЕВА,
Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси
директори:

— Мозийга назар ташласак, мазкур сананинг нишонланиши 1935 йилнинг 15 апрелида Вашингтон шаҳрида 21 давлат раҳбарлари томонидан дунё тарихида илк бор Халқаро бадийий ва илмий муассасалар ва тарихий ёдгорликларни химоя қилиш тўғрисидаги халқаро шартнома-нинг имзоланиши билан бошланганига гувоҳ бўламиз. Айна пайтда дунёнинг қўллаб-мамлаларида ушбу сана “Халқаро маданият куні” сифатида нишонлаб келинади. Хусусан, 2008 йилдан буён Италия, Испания, Россия, Аргентина, Мексика, Куба, Латвия, Литва каби давлатларда 15 апрель — Халқаро маданият куні ўлароқ байрам қилинади.

Президентимизнинг 2020 йил 26 майдаги “Маданият ва санъат соҳасининг жамият ҳаётидаги ўрни ва таъсирини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонида 15 апрель санасини “Ўзбекистон Республикаси маданият ва санъат ходимлари куні” деб эълон қилиш тўғрисидаги таклиф айна муддао бўлди. Бу соҳа вакиллари ҳаётида ўчмас из қолдирди, десак, хато эмас. Бинобарин, ўтган йиллар мобайнида мазкур сана маданият ва санъат ходимларининг энг севимли байрамига айланиб улгурди.

Очигини айтганда, юртимизда маданият, маърифат, санъат соҳаларидаги ислохотларга ҳар кун, ҳар жабҳада шохид бўляпмиз. Масалан, яқинда Янги Тошкент қурилишига тамал тоши қўйилганида у ерда биринчилардан бўлиб замонавий ва шинам кутубхона бунёд қилиниши қайд этилди. Биз кутубхона лойиҳаси ҳақида эшитганимизда ич-ичимиздан гурур туйдиқ. Зотан, кутубхона қурилиши халқимиз тафаккури ва илми ошишига хизмат қилади. Билимли ҳамда доно халқ эса тараққиёт сари илдам одимлайверади.

Раҳматжон БОБОЖОНОВ
(«Халқ сўзи») ёзиб олди.

Футбол

AFC U23
ASIAN CUP™
QATAR 2024

ОЛИМПИАДА
САРИ
НАВБАТДАГИ
МУСОБАҚА

Кеча Қатар давлатида 23 ёшгача бўлган футболчилар ўртасида навбатдаги Осиё кубоги баҳслари бошланди. Жорий йил 3 майгача давом этадиган мазкур нуфузли мусобақа нафақат қитъа ғолиб ва совриндорлари, шу қаторда Париж Олимпиадасининг Осиё минтақаси учун ажратилган йўлланма соҳибларини ҳам аниқлаб бериши билан аҳамиятлидир.

Гап шундаки, чемпионатнинг дастлабки учта ўрнини эгаллаган жамоалар Олимпия лицензиясига тўғридан-тўғри эга бўлади. Туртинчи поғонани қўлга киритган мамлакат ёшлари эса Африка қитъаси вакили — Гвинея олимпия терма жамоасига қарши плей-оффа куч синашади.

Қитъанing саралаш беллашувида ғолиб чиққан энг кучли 16 та терма жамоа қатнашадиган турнирда Темуру Кападзе мураббийлигидаги Ўзбекистон олимпия терма жамоаси ҳам иштирок этмоқда. Айтиш мумкинки, футболчиларимиз Осиё кубоғига ортиқча қийинчиликсиз чиқди. Ўтган йили юртимизда ташкил қилинган саралаш турнирида улар Афғонистонни 8:1, Гонконгни 10:0 ва Эронни 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Олтинчи бор ўтказилаётган чемпионатнинг сўнгги учтасида яримфиналга чиқа олган вакиллари-миз 2018 йилда қўлга киритилган чемпионлик каби бу гал ҳам юқори натижани кўзлаётгани аниқ. Энг муҳими эса Олимпия ўйинлари йўлланмасига сазовор бўлиш.

Ўзбекистон олимпия терма жамоаси мусобақанинг “D” гуруҳидан ўрин олган бўлиб, Вьетнам, Кувайт ва Малайзия каби рақибларига қарши майдонга тушади. Т. Кападзе ёшлар ўртасидаги қитъа биринчилиги ФИФА кунларидан ташқари уюштирилаётгани боис акунин 23 талиқ таркибга хорик клубларида тўп сураётган бир қатор легионерларимиз — Абдуқодир Хусанов (“Ланс”), Иброҳимхалил Йўлдошев (“Қайрат”), Аббосбек Файзуллаев (ЦСКА), Ҳожиат Эркинов (“Ал Ваҳда”)ни жалб қилишда муаммоларга дуч келаётганидир. Бироқ музокаралардан сўнг И. Йўлдошев, А. Файзуллаев ва Х. Эркинов мусобақа давомида терма жамоа ихтиёрига етиб келиши маълум бўлди. Биргина “Ланс” химоячиси А. Хусанов масаласи ҳозирча очик турибди. Айна пайтда Ўзбекистон футбол ассоциацияси раҳбарияти ва футболчининг агенти томонидан “Ланс” билан музокаралар олиб бориляпти.

Эътиборлиси, терма жамоамиз таркибида Жасур Жалолитдинов, Умарали Раҳмоналиев, Русланбек Жиянов, Хусайн Норчаев каби хорик чемпионатларида тажриба тўплаган футболчилар бор. Жорий турнир бошқа истеъдодли ёш ўйинчиларга ўз салоҳиятини намойиш қилиши учун яхши имкониётдир.

Осиё кубогининг қолган гуруҳлари қуйидагича кўриниш олган:

“А” гуруҳи: Қатар, Австралия, Иордания, Индонезия.

“В” гуруҳи: Япония, Корея Республикаси, БАА, Хитой.

“С” гуруҳи: Саудия Арабистони, Ироқ, Таиланд, Тожикистон.

Ўзбекистон олимпия терма жамоаси мусобақани 17 апрель куні малайзиялик тенгқурларига қарши учрашув билан бошлади. Уйин Тошкент вақти билан соат 18:30 да старт олади. 20 апрелда Кувайт, 23 апрель куні 3-тур доирасида Вьетнам олимпия терма жамоалари билан беллашиши қўлға тутилган. Мазкур икки баҳс соат 20:30 да бошланади.

Кеча “А” гуруҳида дастлабки икки ўйин бўлиб ўтиб, Австралия — Иордания 0:0, Қатар — Индонезия 2:0 ҳисоблари қайд этилди.

Сўннатилла ИСЛОМОВ
(«Халқ сўзи»).

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги жамоаси Ўзанинг Қоракалпоғистон ахборот агентлиги директори Баҳамдулла Нураббуллаевга онаси

Амангул БИЙСЕНБАЙ қизининг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

ЭЗГУЛИК ВА ИБРАТ МАСКАНИ

Давлатимиз раҳбари раислигида бўлиб ўтган Республика Маънавият ва маърифат кенгаши йиғилишида келгусида адабиёт, маданият ва санъат соҳасида қилинадиган ишлар, вазифалар белгилаб олинди. Ижод аҳли учун, албатта, давлат аҳамияти даражасидаги эътиборнинг ўзи авваллари кўзга ташланмаган ҳол. Белгиланган вазифалардан келиб чиқиб театр соҳасида ҳам ибратли тадбирлар, яхши ишлар бошланиб кетди. Ўзим бунга ўн йилдан бери ишлаб келаётган Бухоро вилояти мусиқали драма театри мисолида гувоҳ бўлиб турибман.

Театр

Улғў ўзбек адаби Абулдула Кодирий “театр турмушимизда етишмайдиган ва ортиқча жиҳатлари акс эттирадиган бир оннадур. Иш шундаг экан, биз ҳам ўз театруларимизни кўрганимизда турмушимизнинг аксини кўрмагимиз керакдир”, деганида театр замон ва халқ билан ҳамнафас яшаши кераклигини назарда тутган эди. Йиллар ўтгани сайин бу фикрлар янада долзарблик касб этди...

Ўзига хос ибратхона бўлган театрга мураккаб ижодий жараён кечади. Машаққатли изланишу интилишлар махсули ўлароқ янги асар дунё юзини кўради. Қўлга киритилаётган ютуқлар билан бирга, соҳада муаммолар ҳам талайгина.

Амин бўлган, ўзим кўп қузатган муаммолардан энг каттаси — театрларда репертуар ва томошабин масаласи. Томошабинларнинг театрга келиши пойтахтдаги театрлар учун муаммо эмаслигини биламиз. Чунки Тошкент ҳар кун минглаб меҳмонларга мезбонлик қилади. Улар орасида маданий ҳордиқ чиқаришга эҳтиёж-мандлар кам эмас. Кўнгилочар масканлар қатори янги спектакль кўриш мақсадида театрларга ҳам боришади. Аммо вилоят театрларидаги ҳолат ҳақида бундай дейиш қийин.

Вилоятдаги театр намоийшларида томоша зали, асосан, талабалар ҳисобига тўлдирилади. Биз бу ҳолатни, оз бўлса-да, ўзгартириш, яъни театримизга томошабинлар ташрифини кўпайтириш мақсадида ўтган йили бир тахриридан амалга оширдик. Театр раҳбарияти “Маҳалла” хайрия жамоат фонди, “Нуроний” жамғармасининг вилоят бўлимлари билан шартномалар тузди. Энди улар ҳафтанинг маълум кунларида театримизга томошабинлар олиб кели-

шади. Улар учун театримиз репертуаридаги энг сара асарларни намоийш этиб келяпмиз. Бу, ўз навбатида, бухоролик юрдошларимизни маданий ҳордиқ чиқаришига, театр санъатидан баҳраманд бўлишига, маънавий озукка олишларига катта имкониётлар яратаяпти.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Агар ҳозир “Қани, охириги бир ойда қайси театрга бордин-гиз, қандай янги китоб ўқидин-гиз?” деб сўрасам, ўйлайманки, аксарият раҳбарлар хижолат бўлиб қолиши мумкин. Ҳолбуки, раҳбар-етақчилар ижтимоий дунёқараш, маданий савия бўйича бошқаларга ўрнак бўлишлари керак”, деган сўзлари ҳар бир раҳбар зиммасига жиддий вазифани юклайди. Давлатимиз раҳбари томонидан давлат органлари ва муассасаларида ҳар ойнинг бир куні “Театр куні” деб эълон қилиниши ижтимоий-сиёсий муҳитга самарали таъсир этади. Зеро, саҳнада кўриб таъсирланган муаммоларга ҳаётда ечим топиш осон кечади. Бунинг учун, ўз навбатида, драматургларимиз юртимизнинг бугунги таъшишларига, синовларига кўпроқ муурожаат қилиб, бадийий жиҳатдан бақувват асарлар ёзиб беришса қанийди?

Ёдингизда бўлса, президентлик фаолиятига киришган дастлабки йиллардаёқ Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон ижодкор зиёлилари вакиллари билан учрашувда бугунги кунда ижод аҳли олдида турган вазифаларга тўхталиб, шундай деган эди: “Замонамизнинг ҳақиқий қаҳрамонлари бўлган мана шундай қурувчи ва муҳандислар, дала захматкашлари ҳақида, жонкуяр муаллим ва шифокорлар-

римиз, жасур ҳарбийларимиз, навқирон ёшларимиз эришаётган ютуқ ва марралар ҳақида сизлар ёзмасангиз, Ватанимиз тарихининг бадийий солномасини сизлар яратмасангиз, ким яратадиги? Агар биз истеъдод ва маҳоратимизни шу муқаддас замин, шу олийжаноб халқимиз учун сафарбар этмасак, ҳазрат Навоий айтмоқчи, бу хунарни асраб нима қиламиз, қаерга опкетиамиз уни?”

Уша учрашувда давлатимиз раҳбари Ўзбекистон халқ ёзувчиси Абдулла Қаҳҳордек талабчан адиб ҳам бир пайтлар Мирзачўлга бориб, икки-уч ой чайлада яшаб, буюртма билан “Шоҳи сўзана” деган гўзал асар ёзганини, у дунёнинг қўллаб-мамлаларида саҳнага қўйилиб, шуҳрат қозонганини эслатиб ўтганди.

Мана, орадан йиллар ўтиб бормоқда. Аммо театрларимизда ҳануз бугунги кунни бор бўй-басти билан акс эттирадиган асар анқонинг уруғи. Юқори савиядаги спектаклни саҳналаштиришга қийналасан. Абдулла Қаҳҳордек ижодкорлар яна чиқармакан, деб орзу қиласан. Томошабин қалбини ларзага соладиган оригинал асар топилавермагач, жаҳон драматургиясига, классикага муурожаат қилаверасан.

Репертуарига янгиликлар олиб кирилмаса, томошабинни жалб этадиган асарларни топиб саҳналаштиришга ҳаракат қилинмаса театр ўлади. Шундан келиб чиқиб, биз классик асарларга муурожаат этдик. 2023 йил бошида таниқли режиссёр Валихон Умаров Тошкентдан таклиф қилиниб, у томонидан В. Шекспирнинг “Ричард III” спектакли саҳналаштирилди. Ушбу асарда эзгуликнинг ёвузлик устидан ғалаба қозониши ҳаётий лавҳалар асосида очиб берилди. Шу боис у томошабинни бефарқ қолдирмайди. Умринг ўткинчилиги, инсон бу дунёда ўзидан фақат эзгу ном қолдириши, яхшилик этагидан тутиши зарурлиги тўғрисида ўйлашга, мушоҳада қилишга ундайди.

Ўтган йили 21 октябрь — Ўзбек тили байрами куні арафасида театримиз жамоаси шоир ва драматург Зикрилла Неъмат қаламига мансуб “Абдурауф Фитрат” спектаклини саҳналаштирди. Асарда юрт истиқлоли

учун курашган, халқимиз маданияти тарихида ўчмас из қолдирган шоир ва носир, драматург ва публицист, адабиётшунос, жамоат арбоби Абдурауф Фитратнинг ҳаёти ва ижоди қаламга олинган. Биламизки, ўтган асрнинг 20 — 30-йилларида яшаб ижод қилган кўплаб юрт фидойиларининг ҳаёти фожиали якун топган. Муаллифи ана шундай ижодкорларнинг олд қаторида турган, асли бухоролик бўлган миллат оидини Фитрат образини ўзига хос йўсинда яратиб орқали истиқлол, ҳуррият тушунчаларининг нақадар бебаҳо қадрият эканини кўрсатиб бера олди. Спектакль иқтидорли режиссёр Лазиз Наврўзов томонидан саҳналаштирилди.

Асар премьерасининг она тилимиз байрами арафасида бўлиб ўтишида ҳам мажозий маъно бор, дейиш мумкин. Чунки қомусий байрам эгаси Абдурауф Фитрат ўзбек тилини асраб-ардоқлаш, унинг имкониётларини кўрсатиб бериш борасида ҳам фидойилик қилган. Олиннинг ўзбек тили грамматикасига оид дарслиқлари 1925 — 1930 йиллар ораллигида беш бор нашр этилган. Айнан тилишунос-лик ва адабиётшунослик борасидаги чуқур илмий тадқиқотлари учун у ўзбек олимлари орасида биринчилардан бўлиб профессор унвонига сазовор бўлган.

Спектакль томошабинлар, хусусан, зиёлилар ҳамда ёшлар томонидан илиқ кутиб олинди. Театр жамоаси репертуари эса бир ажойиб саҳна асари билан бойиди.

Йил сўнгида янги бир ижодий лойиҳага қўл урдик. Театрга таниқли грузин режиссёри Каха Гогидзе таклиф этилиб, у томонидан Гафур Ҳуломнинг машҳур “Шум бола” кассаси саҳналаштирилди. Бундан қўзланган асосий мақсадимиз театримизда томошабинни ўзига жалб қилидиган, янги асар яратиш эди. Яна халқимиз учун қадрли бўлган бу асар ўз томошабинни топишдан умидвор эдик.

Жорий йил ҳам биз учун ижодий томондан сермахсул бўлишига, томошабинларга маъқул тушадиган асарлар яратишга ҳаракат қиляпмиз. Театримизда яратилаётган ҳар бир асар томошабинлар қалбидан жой олиши, пировардида театр санъатининг макъени сақлаб қолишга эришиш — асосий мақсадимиз. Биз мана шу эзгу муддао йўлида астойдил меҳнат қиляпмиз. Умидимиз шуки, меҳнатларимиз, албатта, ўз натижасини беради.

Моҳигул НАЗАРОВА,
Бухоро вилояти мусиқали драма театри адабий бўлим мудири.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 442. 14 540 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоиси келишилган нарҳда.

Газетани ҳақиқати маълумотларни юклаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; қопилхона 71-259-74-53; эълонлар 71-259-74-55.

Тахририятга келган қўлаёзмалар тақрир қилинмайди ва мустақилга қайтарилмайди.

Газетанинг тақриз берилиши учун обунани расмийлаштирган таъкилот жаобгар.

Газета тахририят компьютер марказида термалар ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан саҳифаланади.

Газетанинг полиграфия жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” наприёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

“Шарқ” наприёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 23.20

Топширилди — 00.55 1 2 3 4 5 6